

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

OM ./ Riksåklagaren angående mord m.m.

Svea hovrätts dom den 16 augusti 2024 i mål B 7860-24

Högsta domstolen har förelagt riksåklagaren att slutföra sin talan.

Riksåklagaren hänvisar till tidigare svarsskrivelser och vill enbart lägga till följande.

De gärningar som OM döms för, mord och vållande till kroppsskada, är nyupptäckta i förhållande till brottslighet som han dömts för i en tidigare dom från Solna tingsrätt den 15 mars 2024 då påföljden bestämdes till slutna ungdomsvård i två år och två månader. Domen har vunnit laga kraft men påföljden har fortfarande inte verkställts.

I den tidigare domen dömdes OM för försök till mord som bestod i att han tillsammans och i samförstånd med andra personer försökt döda två personer genom att skjuta dem på nära håll med flera pistolskott. En av personerna sköts med flera skott, varav ett mot huvudet, och den andre personen sköts i armen. OM är dömd för att det var han som avlossade skotten och straffvärdet har bedömts motsvara 14 års fängelse. Mordförsöken genomfördes den 18 maj 2023, dvs. cirka två veckor före de gärningar med koppling till en skjutning som OM nu döms för.

Vid straffmätningen i det nu överklagade målet ska den tidigare domen beaktas. Att OM döms till ett längre fängelsestraff för brotten i den nu överklagade domen innebär att den slutna ungdomsvården enligt den tidigare domen inte kan verkställas och OM skulle utan ett undanröjande av den tidigare domen undgå påföljd för de två fallen av försök till mord (jfr prop. 2015/16:51 s. 46 och 91). Det rör sig vidare i domarna om gärningar med ett nära tidsmässigt samband och likartade brutala skjutningar med uppsåt att döda målsägandena vid respektive tillfälle. Med hänsyn även till det mycket snabba återfallet i likartad allvarlig brottslighet bör en gemensam påföljd bestämmas för samtliga brott som OM dömts för. Det finns särskilda skäl att, på det sätt hovrätten har funnit, undanröja den tidigare domen och döma till en gemensam påföljd för samtliga brott.

Straffvärdet för de brott OM dömts för motsvarar fängelse på livstid för en myndig gärningsperson. En utgångspunkt för beräkning av

ungdomsreduktionen som tillämpats i hovrättspraxis i de fall straffvärdet för en vuxen motsvarar livstids fängelse är fängelsestraffets längd vid omvandling av livstidsstraff. I samband med att Högsta domstolen i NJA 2011 s. 872 beslutade om omvandling av ett livstidsstraff till fängelse i 30 år uttalade domstolen att det stod klart att det tidsbestämda straffet inte kunde bestämmas inom det intervall – 18, 21 och 24 års fängelse – som Högsta domstolen utifrån en mycket grov kategorisering tidigare gjort i rättsfallen NJA 2008 s. 579 I-III. Omständigheterna i det mål som Högsta domstolen prövade ansågs vara så synnerligen försvårande att inte ens en omvandling till fängelse i 24 år var möjlig. För den slutsatsen talade enligt Högsta domstolen även att vissa straffskärpande lagändringar hade skett.

På motsvarande sätt som vid överväganden om omvandling av livstidsstraff bör det vid bedömning av utgångspunkten för ungdomsreduktionen vid livstidsstraff göras en nyanserad bedömning utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. I det nu överklagade målet bör det beaktas att flera straffskärpande lagändringar har genomförts sedan år 2011, med efterföljande genomslag i praxis.

På riksåklagarens vägnar

Eva Bloch

Kopia:

Kammaråklagarna Tomas Engman och Josefine Dahlgvist.